

Materiál na rokovanie
komisií Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy

Návrh opatrení proti dopravnému kolapsu

Predkladatelia:

Ing. Katarína Augustinič
Ing. Soňa Svoreňová
Ing. Martin Chren
Marian Greksa
JUDr. Richard Mikulec
poslanci MsZ za klub Bratislava INAK

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu

Zodpovední:

Ing. Katarína Augustinič
Ing. Soňa Svoreňová
Ing. Martin Chren
Marian Greksa
JUDr. Richard Mikulec

Spracovatelia:

Ing. Michal Feik
Ing. Katarína Augustinič
Ing. Soňa Svoreňová

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta SR Bratislavy

A) s c h v a ľ u j e

Návrh opatrení proti dopravnému kolapsu

B) ž i a d a

primátora hlavného mesta SR Bratislavy

- 1) predložiť na rokovanie Mestského zastupiteľstva návrh vyhradených BUS+TAXI pruhov, ktoré je možné realizovať v roku 2016
T: 4.2.2016
- 2) iniciovať na národnej úrovni zmenu cestného zákona tak, aby vo vyhradených BUS+TAXI pruhoch mohli jazdiť aj autá s tromi a viac vodičmi
T: 4.2.2016
- 3) pripraviť návrh systémových opatrení a zón proti nelegálnemu parkovaniu vozidiel a dôsledne kontrolovať a vyhodnocovať nelegálne parkovanie vozidiel a to s osobitnou pozornosťou na chodníkoch, na zeleni, v BUS pruhoch, na zastávkach MHD, v peších zónach a pod. ;
T: 4.2.2016
- 4) pripraviť návrh zriadenia záchytných parkovísk s prepojením na verejnú dopravu, začať rokovať s obchodnými reťazcami o využití existujúcich parkovacích plôch na vstupoch do Bratislavy
T: 4.2.2016
- 5) požiadať ministra dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja o zrýchlenú prípravu a výstavbu terminálov integrovanej osobnej prepravy (TIOP) v Bratislave a o zavedenie vnútromestských železničných spojení
T: 4. 2. 2015
- 6) v spolupráci so združeniami taxikárov pripraviť návrh systémových opatrení pre zvýšenie kvality taxislužieb
T: 25.2.2016
- 7) predložiť na rokovanie Mestského zastupiteľstva analýzu zavedenia bezplatnej prepravy v električkách s alternatívou zavedenia bezplatnej prepravy vo všetkých vozidlách MHD, vrátane ekonomických dopadov na rozpočet hlavného mesta
T: 25. 2. 2016

Dôvodová správa

Dopravné kolóny v Bratislave od septembra tohto roku dosahujú nebývalých rozmerov. Dopravná špička trvá čoraz dlhšie a rozširuje sa aj na úseky ciest, na ktorých doteraz problémy neboli. Vďaka tomu výrazným spôsobom mešká verejná doprava a Dopravnému podniku Bratislavy spôsobuje niekoľkomiliónové škody. Výsledkom problému je nielen strata času pre cestujúcich, ale aj znečistené životné prostredie, prach a hluk. Pokiaľ nebudú v krátkom čase prijaté zásadné opatrenia, doprava skolabuje úplne.

Prioritou mesta by mala byť podpora kvalitnej verejnej dopravy. Podiel cestujúcich vo verejnej doprave od roku 1990 klesol z 80% na 50%. Dôvodom sú nedostatočná čistota, meškanie spojov, zlá nadväznosť medzi železnicou, autobusmi a električkami. Chýbajú komfortné prestupné terminály aj záchytné parkoviská. Meškanie MHD nás zároveň stojí nemalé peniaze, ktoré odhadujeme na 10 až 12 mil. eur ročne. Z tohto dôvodu navrhujeme vytvorenie vyhradených BUS+TAXI pruhov na kľúčových vnútromestských radiálach, ako aj absolútnu preferenciu električiek na križovatkách. Inak nezabezpečíme dodržiavanie cestovného poriadku MHD. Súčasťou opatrení na pritiaženie ľudí do MHD by malo byť aj očividné zvýšenie čistoty vozidiel vrátane citlivého riešenia bezdomovcov vo verejnej doprave. S cieľom znížiť počet áut prichádzajúcich do centra mesta navrhujeme zaviesť cestovanie električkou bezplatne. Rovnako navrhujeme otvoriť koncept úplne bezplatnej MHD.

Problémom Bratislavy je aj vysoký počet vlastníkov áut. Bratislava má viac áut ako mnohé európske metropoly. V prepočte na tisíc obyvateľov vlastní auto v Paríži 234 ľudí, vo Viedni 389, ale v Prahe či Bratislave je to až 540. V jednom aute cestuje väčšinou len jeden cestujúci, to je potrebné zmeniť. Riešením je zdieľanie jazdy viacerými cestujúcimi v jednom aute, ale aj systémová podpora taxíkov napríklad formou vyhradených BUS+TAXI pruhov. Nemalo by sa zabúdať na výstavbu nových železničných zastávok, tzv. terminálov integrovanej osobnej prepravy. Medzi riešeniami pre mestskú dopravu na krátke vzdialenosti nesmie chýbať budovanie komfortných a bezpečných cyklistických trás.

Najdôležitejším opatrením voči dopravnému kolapsu je čo najskoršie prijatie parkovacej politiky, ktorá vytvorí poriadok v parkovaní. Zápchy sa vytvárajú najmä preto, že do mesta prichádza neúnosné množstvo áut. Vďaka ilegálnemu parkovaniu vytvárame ponuku pre autá, a preto sa v uliciach nachádza niekoľkonásobne viac áut, ako je kapacita ciest. V tom treba spraviť poriadok a širšiemu centru mesta sa viditeľne uľaví.

Predložený materiál otvára diskusiu o súbore okamžitých a systémových opatrení na zabránenie kolapsu dopravy v Bratislave.

Návrh opatrení proti dopravnému kolapsu

Statická doprava

- Zápchy sa vytvárajú najmä preto, že do mesta prichádza veľké množstvo áut (100 až 150 tisíc áut mimo Bratislavy) a Bratislavčania vlastnia veľa áut.
- Vďaka ilegálnemu parkovaniu vytvárame ponuku pre autá a tým pádom sa nachádza v uliciach výrazne viac áut, ako je kapacita ciest.

Opatrenia:

- Úplne prvým krokom je čo najrýchlejšie prijatie celomestskej parkovacej politiky – zvýhodnenie Bratislavčanov; zavedenie zón s krátkodobým parkovaním v zónach s vysokou mierou atraktivity.
- Prísna kontrola nelegálneho parkovania s progresívnou sadzbou výškou pokuty za viacnásobné porušenie zákazu.
- Scelenie a rozšírenie zón s parkovaním povoleným len na vyhradených miestach.
- Výstavba, resp. zriadenie záchytných parkovísk s komfortným napojením na MHD a železnicu

Verejná doprava

- V poslednom čase neustále klesá podiel ľudí cestujúcich v MHD (od roku 1990 z 80 na 46%).
- Dôvodom sú (ne)čistota, (pôvodne) zastaraný vozový park, meškanie, nedostatočná infraštruktúra, zlá nadväznosť spojov. Chýbajú integrované riešenia (integrované zastávky, prestupné terminály, cestovanie na jeden lístok, záchytné parkoviská).
- Meškanie MHD nás zároveň stojí nemalé peniaze, náš odhad je 10-12 mil. ročne.

Opatrenia:

- Realizácia vyhradených BUS pruhov na miestach s najväčším meškaním MHD (Gagarinova, Lamačská cesta, Popradská, Štefánikova, Patrónka a pod.). Inak nezabezpečíme dodržiavanie cestovného poriadku.
- Zavedenie preferencie električiek na križovatkách s cieľom skrátiť prepravný čas a zvýšiť atraktivitu tohto druhu dopravy.
- Zásadným spôsobom riešiť čistotu a poriadok vo vozidlách MHD.
- V spolupráci s profesnými združeniami pomôcť citlivo riešiť problém bezdomovcov vo vozidlách MHD s cieľom poskytnúť im základnú hygienu, resp. strechu nad hlavou, aby svojimi problémami nemuseli obťažovať cestujúcich
- Zaviesť cestovanie električkou bezplatne s cieľom pripraviť koncept bezplatnej MHD.

Železnica

- Železnicu na vnútromestskú dopravu využívame málo. Pritom to môže byť najrýchlejší spôsob dopravy.

Opatrenia:

- V spolupráci s Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja aj so Železnicami Slovenskej republiky iniciovať urýchlené vybudovanie nových železničných zastávok, tzv. terminálov integrovanej osobnej prepravy (v realizácii je príprava projektovej dokumentácie).
- V spolupráci so ZSSK iniciovať nové spoje na vnútromestských tratiach ako napríklad DNV – Petržalka, Rača – DNV, Rača – Rusovce a pod.

Individuálna doprava

- Bratislava má v prepočte na tisíc obyvateľov viac áut ako Viedeň. Pre porovnanie, počet áut na obyvateľa: Paríž 234, Viedeň 389, Praha (Bratislava) 540, Rím 697.
- Každý deň príde do Bratislavy 120 až 150 tisíc mimobratislavských vozidiel, v ktorých v drvivej väčšine sedí len jeden cestujúci (šofér).
- Enormný počet áut zamoruje ovzdušie, obsadzuje verejné priestory, spôsobuje hluk, prach a znižuje kvalitu života ľudí v meste. Cestovanie autom pritom spôsobuje problémy aj samotným vodičom: stres, bolesti chrbta, stratu času, a berie zbytočne peniaze z vrecka za prepravné hmoty. Málokto si uvedomuje, že auto sa 96% času sa nepoužíva. Napriek tomu ním jazdí približne polovica Bratislavčanov.

Opatrenia:

- V maximálne možnej miere podporiť zdieľanie jazdy viacerými cestujúcimi v jednom aute (car pooling).
- Na národnej úrovni iniciovať využívanie BUS+TAXI pruhov aj autami s tromi a viac cestujúcimi.

Taxi služba

- Taxislužba je verejná individuálna doprava. Jej výhodou je, že poskytuje flexibilitu komfortnej jazdy bez nutnosti prestupu.
- Taxík dokáže v jeden deň obslúžiť rádovo viac cestujúcich ako vozidlo, ktorým cestuje do práce jeden človek.

Opatrenia:

- Zaviesť poriadok v prideľovaní licencií a v prideľovaní parkovacích státí, vrátane kontroly správnosti účtov.
- Iniciovať rokovania so združeniami zastupujúcimi taxikárov s cieľom zvýšiť kvalitu a bezpečnosť služieb, zvýhodniť nastupovanie na ulici.
- Budovať nové BUS+TAXI pruhy, čo zvýhodní a zrýchli prepravu taxíkmi.

Nemotorová doprava

- Približne polovica jász autom je kratšia ako 5 kilometrov, čo sa dá dobre nahradiť bicyklom.
- Bicykel je v Bratislave najrýchlejší dopravný prostriedok na krátke vzdialenosti. Cyklista nestojí v kolónach, nemá problém zaparkovať. Bicyklovanie je zdravé, neničí životné prostredie, spôsobuje pocit šťastia a zvyšuje výkonnosť v práci.
- Na to, aby sme mohli cestovať bezpečne na bicykli (dokonca aj s dieťaťom), potrebujeme bezpečné cyklotrasy. A tie už, žiaľ, nieto veľmi kde budovať, pretože všade parkujú autá. Obdobne to platí aj pre pešiu dopravu.

Opatrenia:

- Realizovať opatrenia uvedené v schválených Zásadách rozvoja cyklistickej a pešej dopravy (2014).
- Zrealizovať do roku 2018 rokov hlavné cyklistické radiály z mestských častí do centra.
- Kontrolovať nelegálne parkovanie a jazdenie áut na cyklotrasách a v cyklopruhoch
- Na národnej úrovni iniciovať celoplošný zákaz parkovania na chodníkoch.
- Pripraviť koncept rozšírenia peších zón v centre mesta (nám. SNP, Štúrova ul., Dunajská ulica).